

Forró Tamás

Az 1956-os magyar forradalom menekültjei Norvégiában

Bevezetés

„Why some historical experiences become part of a wider historical memory, but so many others do not, is a disquieting phenomenon.” - Eric Hobsbawm: On History

Közvetlenül a magyarországi forradalom leverése után, amikor Ausztria határához megérkeztek az első menekültek, az volt a norvégiai humanitárius szervezeteknek és a norvég kormánynak a kialakult, egységesen megállapított és meghatározott véleménye, hogy a menekülteknek a lehető legjobb és leghatékonyabb segítséget Ausztriában lehet nyújtani. Ezt a döntést nagyjából két hétig tartó tárgyalási időszak alatt hozták meg november első és második hetében. Így végül is csak 1956. november 16-án, az 137/1956 számú nem törvényerejű országgyűlési határozatban (1) döntöttek a segítségnyújtásról. 500 000 norvég koronát ajánlottak fel azonnali segítségként, melyből 300 000 koronát közvetlenül az UNHCR-nak (2) juttattak. A fennmaradó összeget pedig más további fontos feladatra szánták a magyar menekültekkel kapcsolatban. Az állami segítségnyújtás mellett a félíg állami Det Norske Flyktnigeråd (DNF, Norvég Menekültügyi Bizottság), s az általa képviselt független norvégiai segélyszervezetek pedig még a hónap elején elkezdték az adományok gyűjtését.

A norvég kormány és a DNF, a média és az általános közvélemény ellenére, kezdetben elzárkózott a magyar menekültek befogadásától, mint lehetőségtől. Ez egyrészt az 1956 előtt kialakult gyakorlat (3), másrészt a menekültügyi politikát meghatározó politikusok döntése (4) volt. Harmadrészt a DNF szervezeti feszültségei okozták. Ez visszavezethető az 1956-ra kialakult anyagi és irányításbeli nehézségre. Gyakorlatilag a menekültek befogadásával kialakult döntésképtelenséget jelentette.

Külpolitikailag sem volt könnyű helyzetben a norvég kormány, hiszen a magyar forradalommal párhuzamosan kialakult közel-keleti válságban, NATO tagállamként, Norvégia is szerepet játszott.

Bár már november elején nyilvánvaló volt, hogy az ausztriai menekültek helyzete tartahatatlan, Norvégia továbbra is ragaszkodott korábbi álláspontjához. Később az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa, és a norvég média is arra szólította fel a kormányt, és a segélyszervezeteket, hogy tegyenek valamit a magyarok befogadásával kapcsolatban. Így hivatalos segítség híján, kisebb magánakciók indultak meg a gyerekek, és a betegek megsegítésére.

November végére már nem tízezres határléptésekről szóltak a hírek, hanem százezres létszámot jócskán túllépő embertömegről volt szó. Az addigi politikai hozzáállás tarthatatlansága miatt a november 30-án kelt, 144/1956 számú országgyűlési határozatban (5) a kormány 1 millió norvég koronát különített el a magyar menekültek Norvégiába való befogadásával járó költségek fedezésére.

A kezdeti elhatározás az volt, hogy az ország „ésszerűen” megállapított számú mene-

kültet fogadjon be, ez 1000 főt jelentett. Később ez a létszám tovább nőtt. Az elhelyezésre kerülő magyarokat nem egy központosított rendszerben, hanem a regionális és helyi intézményeket, hivatalokat igénybe véve kívánták ellátni. (6) December 6-án a Norvég Szociális Minisztérium (7) és a DNF (8) által összeállított Átszállítási Bizottság (9) megkezdte a munkáját, feladata a magyar menekültek Norvégiába szállítása volt. A Norvégiába érkezők kiválasztására a Szociális Minisztérium által kijelölt személyek Ausztriába utaztak, ahol segítséget kaptak az osztrák hatóságoktól. Viszont utasításba kapták, hogy a menekültek közül semmilyen előre meghatározott szempont alapján nem lehetett válogatni. Ezen felül minden magyar személyes döntésére volt bízva, hogy Norvégiába akart-e jönni.

A magyarok három nagy, és több kisebb hullámban érkeztek Norvégiába.

1. Az első nagy hullám, körülbelül 500 fő, még 1956 karácsonyán megérkezett.
2. A második hullám, nagyjából 400 emberrel, ekkor már főként családokkal, 1957 januárjában.
3. Majd 1957-58-ban főleg Jugoszláviából három részletben érkezett összesen kb. 400 fő. (10)
4. 1958-59 során pedig további 70 fő jött hivatalos úton Norvégiába.

Az általánosan elfogadott nézet szerint nagyjából 1350 főről (11) beszélhetünk, akik hivatalos állami szervezésben érkeztek meg Norvégiába.

A félhivatalos, magánkezdeményezésre történő, illetve kisebb szervezetek, egyetemi diákszövetségek által kezdeményezett szállítások pedig nagyjából 180 főt tettek ki. A diákok számára az okozott nehézséget, hogy Magyarországról, illetve Ausztriából kellett beszerezni az érettségi és más bizonyítványok másolatát, ami a körülményeket tekintve nem bizonyult egyszerű feladatnak.

Az összesen 1455-1500 magyart (12) eleinte nehéz volt hol elhelyezni. Kiderült, hogy a helyi és regionális állami szervezetek nem voltak felkészülve ekkora létszámra. Ezért központi beavatkozásra volt szükség. (13)

Bár a magyarokat elméletileg felvilágosították arról, hogy milyen munkát, fizetést várhatnak, illetve milyen Norvégia éghajlata, sokan mégsem voltak teljesen tisztában azzal, hogy mire vállalkoztak. Ugyanis a norvégiai elhelyezések a munkalehetőségekhez voltak kötve. Az első menekültcsoportot mindössze 4-10 nap alatt helyezték el a Munkaügyi Igazgatóság, a Járási Munkaügyi Irodák és a térségi munkaügyi irodák segítségével. Később, 1957-58-ban több szociális munkás látogatta meg azon magyarokat, akiknek nem ment könnyen a beilleszkedés. A fennmaradt jelentések alapján ők a kisebbséghez tartoztak a norvégiai magyar menekültek között. Ezen felül a Norvég Vöröskereszt is hol anyagi segítséggel, hol jogi támogatással járult hozzá az immár Norvégiában élő magyarok életéhez. Az ilyen nagyfokú odafigyelés annak is köszönhető, hogy az 1956-58 között érkezett menekülteket a norvég állam megpróbálta a lehető legjobban integrálni, asszimilálni. Ez azzal járt, hogy a magyar menekülteket szétszórtan helyezték el az ország déli részén, ezzel is fokozva a beolvadás lehetőségét. (14) Hiszen szétszórva nehe-

zebb összetartozni. Ezen felül a menekültek közt tapasztalható búskomorság, a hazába való visszatérés lehetőségének csökkenése is fokozta a norvég közegbe való beilleszkedést.

A Norvégiába érkezett kb. 1500 főből 1957 júniusáig mindössze 3% tért vissza Magyarországra. (15) Később ez a szám emelkedett, 1958-ra 10,5%-uk, nagyjából 166 személy tért vissza Magyarországra. (16) Mások pedig vagy Kanadába, vagy az USA-ba, illetve Európán belül az NSZK-ba távoztak. A Norvégiában maradtak pedig megpróbálták újraszervezni magán- és kulturális életüket, így beilleszkedni a norvégiai társadalomba.

1958 után a Norvég Menekültügyi Bizottság, a Szociális Minisztériummal karöltve megpróbált három területre (17) koncentrálni, amihez azonban a menekültügy kezelésében szervezeti és strukturális átalakításokra volt szükség.

A tudatos decentralizálás, és az ilyen típusú statisztikai adatok hiánya miatt nem lehet pontosan megmondani, hogy az 1956-ban Norvégiába költözött menekültek közül a mai napig hány él még.

Norvégiai magyarok Jugoszláviából - esettanulmány

1956 decemberére megugrott a Jugoszláviába menekült magyarok létszáma. A kialakult helyzetre az ENSZ és az UNHCR is megpróbált választ adni úgy, hogy a Jugoszláviába érkezettek is menekültstátuszt adott. 1956 decemberében Jugoszlávia hivatalos úton is megkereste az UNHCR-t anyagi segítségért (658), a belgrádi norvég nagykövetséget pedig menekültek befogadása ürügyén.

1957. január végére 13 500 főre gyarapodott a jugoszláviai magyar menekültek létszáma. (659) A rossz egészségügyi és higiéniai állapotban levő emberek pedig a számukra hirtelen kialakított, korábban internáló táborokként működő befogadó szállások rossz felszereltsége miatt még rosszabb egészségügyi helyzetbe kerültek.

A kialakult helyzetről a DNF-nek is tudomása volt. Ezt támasztja alá a keletkezett iratanyag is. Sonja Pedersen 1957. február 1-én írott levelében leírja (660) Arne Fjellbunek, a DNT főtítkárnak, hogy a magyar menekültek 10 nappal azelőtt kezdtek tömegesen érkezni, és eddig körülbelül 15 ezren jöttek át a határon, de még legalább 700-1000 főre kell számítani. (661)

Terray László lelkész 1957. február 19-én kelt jelentése is finoman úgy fogalmaz, hogy bár a jugoszlávok „korrektül” bánnak a menekültekkel, de az ország szegény, „így még kevesebb jut a vendégeknek, mint a sajátjaiknak. (662) Pedersen keményebben fogalmaz „[...] *nincs víz, fűtés, kevés az étel. Kevés az ágynak használható szalmazsák, matracról szó sincs. A táborok állapota pedig leírhatatlanul rossz. Ezen kívül nincs orvosi ügyelet.*” Pedersen úgy folytatja a levelét, hogy „*maguk a jugoszlávok sem értik, miért menekülnek a magyarok Jugoszláviába. A magyaroknak tilos elhagyni a tábort, mert lelőhetik őket. Azonban senkit sem toloncolnak vissza akarata ellenére Magyarországra. A jugoszláviai segélyszervezetek keveset tesznek, rosszul szervezettek, és kevés tapasztalatuk van. Probléma, hogy a [magyaroknak szánt] segélycsomagok igen csábítóak a helyiek számára is. Arról meg végképp nem ajánlatos beszélni, vagy kérdezősködni, hogy a jugoszlávok továbbküldenék-e a menekülteket Nyugat-Európába.*”

Miről is volt itt szó? Mint már a bevezetésben is említettük, Magyarországról igen nagy

számban menekültek Jugoszláviába is, körülbelül 19 ezren. (663) Murber Ibolya doktori értekezésében az írja, hogy a mataruska-banyai táborba az értelmiségieket, művészeket, újságírókat, irodalmárokat gyűjtötték össze, nagyjából 800 főt. Számukra nyugati újságokat, folyóiratokat is biztosítottak. A vrasnyska-banyai és a gerovi táborokban pedig a jobboldali pártokhoz közeli, a terroristáknak tartott egyéneket és a hangoskodókat helyezték el, kb. 1500 főt. A jugoszláv hatóságok a műszaki értelmiségieket próbálták meggyőzni, hogy telepedjenek le az országban. (664)

Februárban Norvégia és Jugoszlávia közt még csak az utaztatás kivitelezéséről folytak tárgyalások. Első lépésben Zágrábból Grazba vagy Bécsbe, aztán repülőgépekkel, vagy az Adriai-tengeren hajókon, utaztatták volna a magyarokat Norvégiába.

Az e célra felállított *Jugoszláv-választmány* tervei február végén, március elején kezdtek realizálódni. Az 1957. március 7-én készült jegyzőkönyv már tartalmazta a meghatározott maximális létszámot, (665) a jugoszláviai táborokat, (666) az átszállításokban részt vevő választmány tagjait, (667) a szállítások napjait, a menekülteknek szánt vízum típusát (668) és azt, hogy a jugoszláv hatóságok vállalják magukra a magyar menekültek Belgrádba utaztatásának költségeit.

Ezen kívül a norvég kitűzték választmány érkezésének napját, a menekültekről készült ún. dupla listát, (669) s a svéd menekültküldöttséggel való egyeztetést is, hogy ne legyenek egyszerre ugyanazon táborokban, amikor menekülteket toboroznak. Amíg a választmány a gyakorlati feladatokkal foglalkozott, Gudmund Harlem norvég szociális miniszter a jugoszláv szociális miniszterrel, (670) a belügyminiszterrel, (671) és az alelnökkel (672) is találkozott.

A fennmaradt norvég-jugoszláv közös jegyzőkönyvből kiderül, hogy a választmány 1957. március 13-14 között Belgrádban tartózkodott, ahol a Jugoszláv hatóságokkal megtárgyalták a magyar menekültek kiválasztásának menetét. Majd ezután megkezdődtek a táborlátogatások, ahol két lehetőség volt. Vagy már egy előre elkészített listát kaptak a jelentkezőkről a tábor vezetői, vagy ha még valaki Norvégiába szeretett volna utazni, akkor személyesen jelentkezhetett a választmánynál (673). Március 18-21 között összesen 258 főt (674) szállítottak át autóbuszokkal Belgrádba, majd onnan repülővel Oslóba, és a Trondheim közeli Værnes repülőtérré.

Az oslói csoportokat busszal a Hamar melletti Hedemarkstoppen (675) átmeneti szállásra szállították, a værnesi csoportot pedig a Trondheim mellett található Heimdal átmeneti szállásra vitték. (676)

1957. áprilisában további 40 főt (677) szállítottak át Jugoszláviából Ausztriába, majd Norvégiába. Az átszállítás megszervezéséért és a menekültek összeválogatásáért felelős háromfős csapat 1957. március 26-án és 27-én Belgrádba utazott. Ketten a jugoszláviai norvég nagykövetség attaséi voltak, a harmadik pedig a korábbiól jól ismert Terray László evangélikus lelkész volt. Ott a jugoszláv belügyminisztérium egyik titkárával egyeztetek az átszállítás folyamatáról. (678) Március 27-28-án a szerémségi Ingya táborban (679) folytattak három órán keresztül meghallgatást, és végül 15 főt választottak ki. 29-én pedig az Eszék melletti táborból választottak ki 9 diákot. (680) Március 30-án a listákat lemásolták, majd bemutatták a jugoszláv belügyminisztérium képviselőinek. A menekültek Norvégiába utazására április 1-én reggel 8 órakor került sor. A jugoszlávok a reptérre szállításról, a tolmácsról, valamint a közös kiutazási vízumokról gondosodtak.

A reptéren jelen volt a belügyminisztérium képviselője, és az UNCHR több képviselője. (681) A magyar csoport két részből állt, az egyikért az Átszállítási Bizottság volt a felelős. Őket a Hamar melletti átmeneti szállásban helyezték el, ide legyengült gyerekek, családok és lebetegedett felnőtteket kerültek. A másik csoportért az oslói Diákszövetség volt a felelős. A 9 egyetemista Oslóban kapott elhelyezést. (682)

Segítség és szociális támogatás Norvégiában

A jugoszláviai magyar menekültek esetében nem egy, hanem két hónapos tartózkodásra rendezkedtek be az átmeneti táborokban. Ennek egyrészt az volt az oka, hogy a Bizottság úgy látta, igen nehéz munkát és lakást biztosítani az újonnan érkező magyarok részére. Másrészt a rossz jugoszláviai körülmények miatt több idő kellett a felépülésükhöz. A helyi szervezeteket, és magánszemélyeket bevonva sikerült a magyarok részére orvosi ellátást, lakáshitelt biztosítani. Továbbá norvégiai állás-, lakás-, egészségügyi-, hitelfelvételei- és adózási lehetőségekről is felvilágosították őket.

A Jugoszláviából Norvégiába történő utaztatások azonban nem maradtak abba 1957 áprilisa után. Erről egy magyar nyelvű közlemény tanúskodik, melyet a már Norvégiában tartózkodó magyarok között osztottak szét, hogy aki szeretné, az jelentse be igényét, hogy hozzátartozóját, ismerőjét Norvégiába szállítsák.

Közlemény. (683)

Már korábban közöltük, hogy azok a személyek, akiknek hozzátartozóik vannak a jugoszláviai menekült táborokban, erről értesítsék az Áttelepítő Bizottságot.

Nagyon sokan eddig még mindig nem informálták a Bizottságot, s azok pedig, akik küldtek erről értesítést, sok esetben hiányosan adták meg azt. Azok tehát, akik továbbra is érdekeltek abban, hogy Norvégia áttelepítsen menekülteket, legkésőbb október 25-ig, pontos adatok feltüntetésével közöljék a menekültek nevét, korát, foglalkozását, családi állapotát. Ezenkívül nagyon fontos az is, milyen lehetőségek vannak arra, hogy mostani lakóhelye közelében lakást és munkát szerezzenek az újonnan érkezőknek. A háztulajdonosoktól s a munkaadóktól kapott, ezt igazoló okmányokat mellékeljék.

Azok, akik már egyszer ezeket a követelményeket kielégítő módon teljesítették, nem szükséges, hogy még egyszer megtegyék.

Úgy számítjuk, hogy az áttelepítésre november első napjaiban kerülne sor.

Azok, akik október 25-ig nem válaszoltak arra a kérdésünkre, hogy szeretnék-e hozzátartozóikat Norvégiába kihozatni, nem számíthatnak arra, hogy az Áttelepítő Bizottság későbbi időkben, ebben segítségükre tud lenni.

Az 670 Moma Marković

671 Stefanović Egyetemi Hallgatók Szövetsége október 23-ra, a magyar forradalom évfordulója alkalmával emlékező összejövettel tervez Oslóban. Az eseményről az oslói lapok majd közölnek hirdetéseket.

Az Áttelepítő Bizottság egyúttal közli, hogy a jövőben csak minden második héten jelenik meg a hírósszefoglalójuk. A következőre tehát október 22-én kerül sor.

Oslo, 1957. október 11.

A fenti felhívás eredménye, hogy 1957 decemberében 31 menekültet érkezett Norvégiá-

ba. Az Átszállítási Bizottságot felváltó DNF Munkacsoport vette át a magyar szállítással kapcsolatos feladatokat, amit a fennmaradt dokumentumok alapján sikeresen végeztek el. Mindössze 3 hét alatt sikerült Norvégiában az összes menekültet lakáshoz és álláshoz juttatni. (684)

(részlet az EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM Bölcsészettudományi Karán megvédett diplomamunkából. Témavezető Dr. Izsák Lajos egyetemi tanár)

1 PA-1254 Det Norske Flyktningeråd. Rapport for Styret av Overføring til ungerske flyktninger til Norge, 22. mai 1957.

2 ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala

3 Az ötvenes évek elején kialakult gyakorlat szerint a menekültek munkaerőt jelentettek a nyugati országok számára. Ezáltal részt vettek az országokban folyó újjáépítésekben is. Norvégia 1952-55 között megváltoztatta menekültügyi politikáját, és a rászoruló, súlyosan sérült, vagy kezelésre szoruló menekülteket is befogadott, kis számban (50-70 fő körül). A magyar menekültek befogadandó létszáma ennél jóval nagyobb létszámot tett volna ki. Ehhez hiányzott a megfelelően kiépített infrastruktúra.

4 Norvégia bécsi nagykövete, Sigurd Ekeland sem volt meggyőződve arról, hogy a menekültek Norvégiában való elhelyezése lenne a legfőbb kérdés. A gyakorlat szerint a helyben való segítségnyújtás volt az elsődleges irányelv ilyen kérdésekben.

5 PA-1254 Det Norske Flyktningeråd. Rapport for Styret av Overføring til ungerske flyktninger til Norge, 22. mai 1957.

6 Flyktingers tilpassing til det norske samfunn. NOU 1986:8. Universitetsforlaget, Oslo. 87.o.

7 Sosialdepartementet

8 Det Norske Flyktningeråd – Norvég Menekültügyi Bizottság

9 Overføringstyret

10 A talált dokumentumok állítása szerint Norvégia volt az első ország, aki az 1957. március 1-én meghozott 57/1957-es országgyűlési határozat értelmében a jugoszláviai magyar menekülteknek segítséget nyújtott. A Norvégiába szállításra, és már a Norvégiában élő emigránsoknak nyújtandó további segítségadásra 1,8 millió koronát különítettek el.

11 Sak 3/57. PA-1254 Det Norske Flyktningeråd Serie: Ab - Rådet, 1953 – 1977, L0001 1A 296 1/1

12 Más források szerint 1455 fő. (Közülük 114 középiskolai tanuló és szakmunkástanonc, akiket a KFUM segítségével hoztak be Norvégiába, és 53 egyetemista, akiket a Norvég Diákszövetség hozott be). Rapport fra Styret for Overføring av ungerske flyktninger til Norge.

13 Sak 3/57. PA-1254 Det Norske Flyktningeråd Serie: Ab - Rådet, 1953 – 1977, L0001 1A 296 1/1

14 NOU 1986:8. 22. o.

15 Sak 2/57. PA-1254 Det Norske Flyktningeråd Serie: Ab - Rådet, 1953 – 1977, L0001 1A 296 1/1

16 Egy 1986-ban, a Szociális Minisztériumnak a különböző nemzetiségű menekültek

norvégiai beilleszkedéséről készült jelentés szerint, a norvég hatóságok nem követték le pontosan az összes Norvégiába érkező magyar hollétét, illetve azt, hogy még mindig Norvégiába tartózkodtak-e. Valójában csak a megérkezés és az átmeneti szállások elhagyása utáni rövid időszakról lehet pontos képet kialakítani.

17 (1)A norvégiai magyarok lakhatásáról gondoskodni, (2) a Jugoszláviából érkezők nehezebb helyzetére több energiát koncentrálni, (3) és Ausztriában az eddig megkezdett munkát folytatni. Ahol az elsődleges feladat a táborok feloszlátása, és az ott élő menekültek lakáshoz és munkához juttatása volt. Mindezt természetesen nemzetközi együttműködés kereteiben kívánták végrehajtani.

658 UNHCR több mint félmillió amerikai dollár segítséget tudott a táborok felszerelésére, ruházatra és orvosi ellátásokra fordítani. A tervezett kiadások összköltsége, 1957. június 30-ig számolva, előreláthatólag több mint 12 millió dollárt tett volna ki. A folyamatosan érkező menekültek, és a növekvő ellátási kötelezettségek miatt az összeg folyamatosan változott. Mindezt Jugoszláviának kellett volna állnia.

659 1957 januárjában mindössze 937 menekültnek sikerült új befogadó országot találni
660 PA-1254 Det Norske Flyktningeråd. Rapport: Ungarske flyktninger i Jugoslavien 1957

661 A magyarokat 30 különböző táborba helyezték el a szlovén, horvát és hercegovinai tagköztársaságokban, főként régi laktanyákba, illetve második világháborús internálótáborokba.

662 PA-1254 Det Norske Flyktningeråd. Rapport om flyktnigettransporten Wien-Oslo. 1957. február 16.

663 Néhány statisztikai adat az emigrációról, 1956 Kézikönyve III. kötete alapján. (meglátogatva: 2012. 10. 31.) <http://www.rev.hu/sulinet56/online/szerviz/tablazat/tabemigr.htm>

664 MURBER Ibolya (2005)

665 Ez 250, legfeljebb 300 főt jelentett.

666 Két táborból: Mataruska-Banya, Eszék

667 Andreas Grasmó, Terray László, Skaug munkavállalási tanácsadó, valamint egy fő a belgrádi norvég nagykövetségről, és egy fő a jugoszláv belügyminisztériumból.

668 Norvég és jugoszláv részről un. kollektív vízumot kaptak a táborokból kiválasztottak.

669 Egy a norvégoknak és egy a jugoszlávoknak készült. A két listának egyeznie kellett a repülőtéren, mielőtt a magyar menekültek felszálltak volna a repülőgépekre.

673 Ilyenkor a már Ausztriában kidolgozott terv alapján folyt a Norvégiáról készült tájékoztatás. Majd miután a norvég választmány elhagyta a táborokat, a kiválasztott neveket a táborvezetőség kifüggesztette a hirdetőtáblára. Így előzve meg azt, hogy esetleg veszekedés törjön ki, ha valakire nem került sor.

674 PA-1254 Det Norske Flyktningeråd. Rapport fra Uttakingskommisjonens arbeid i Jugoslavia 13-21. mars 1957.

672 Ranković

675 Hedmark járás Norvégia egyik leghidegebb területének számít.

676 Ide főleg felnőtteket, kisebb számban (25 fő) fiatalokúakat és 8 csecsemőt választottak.

677 Eredetileg 95 fő jelentkezett. Azonban a kiemelésért felelős csapat úgy döntött, hogy előnyben részesítik azokat, akiknek Norvégiában már volt családtagja, vagy rokona. Fiatalkorúakat is el kellett utasítani, kivételt egy eset jelentett, amikor megbizonyosodtak arról, hogy a gyermek édesapja beleegyezését adta a gyerek emigrációjába.

678 A tárgyalásokon további két személy is részt vett. A szállításért felelős, és a magyar tolmács.

679 Kb. 30 km-re, északra Belgrádtól. Terray érdekes megjegyzést tett az eseményről készült beszámolóban. Aznap, amikor a norvég kiemelési bizottság a tábort látogatta, ugyanott tartózkodott egy magyar visszaköltöztetési bizottság is. A magyar bizottságnál összesen 2 ember jelentkezett aznap.

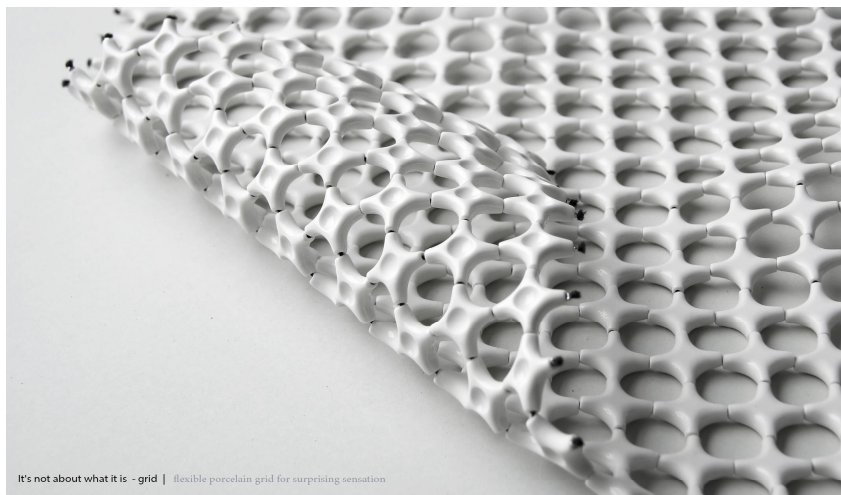
680 A Norvég Diákszövetség és a Jugoszláv Diákszövetség volt felelős a norvégok mellett az itt folyó munkában. Tisztázták, hogy milyen tanulmányokat folytató diákokra lenne szükség Norvégiában. Nem volt szükség orvosi és műszaki pályán tanuló diákokra, így az érdeklődő 35 diákból már csak 17 maradt. Közülük 10-et választottak ki. Közülük csak egy nem jelent meg az utazás napján.

681 Flyktningetransporten 1. april 1957. Styret for Overføring av ungarske flyktninger til Norge.

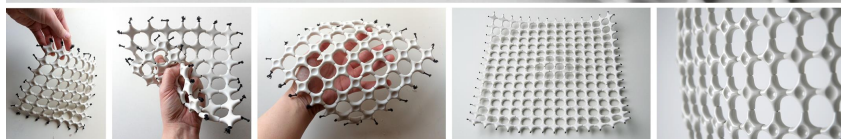
682 Overføringsstyret. Rapport.

683 PA-1254 Det Norske Flyktningeråd. DNF: Styret for overføring av ungarske flyktninger til Norge: Rapporter fra Wien 1956-57

684 NOU 1986:8. 90. o.

It's not about what it is - grid | flexible porcelain grid for surprising sensation

**Imre
Eszter
munkái**